

Železnica Lienz-Winklarn bodo gradili čez goro Izel. Deloma bo to zobnata železnica (Zahnradbahn).

Ponesrečil je v Beljaku malo slaboumni delavec Pirker. Padel je v Dravo.

Napad. V Borovljah so zaprli nekaj delavcev in puškarjev, ker so napadli borovljskega stražnika po noči in ga ranili.

Nezgoda. V Mlinskem grabnu pri Velikovu se je zgodila 6. t. večja nesreča. Pri žaganju dreves je padel težki štor na ženo gostača Zavadna, ki je bila takoj mrtva.

Tat je ukradel nekemu fижakarju v Celovci celo obleko.

Samomor. V Welanu je skočil v vodo čevljarški pomočnik Franz iz Ruštata.

Ohesil se je 5. t. v svoji sobi zidar Ignac Zwischenberger iz Reintala.

Ustrelil se je 1. 1905 potrjeni infanterist 17. pešpolka Franc Krabek v Celovcu. Veselja do vojaštva mu je primanjkovalo.

Po svetu.

Kobilice so se letos na Ogrskem v tako velikanskem številu razširile, da pomenijo resno nevarnost. Na „pusti“ Hortobagy prišle so marokanske kobilice v velikanskem številu. Prebivalstvo je skušalo uničiti škodljivce, ali vse zamanj.

Plemenitaži v državni zbornici. V prejšnji državni zbornici je sedelo 96 plemenitažev i. s. : 4 knezov, 35 grofov, 21 baronov, 30 vitezov in 6 navadnih plemenitažev. V sedanjih na podlagi splošne in ednake pravice voljeni zbornici sedi le 33 plemenitih poslancev.

Bogate farovške kuharice. V Leipniku sta umrli dve farovski kuharici. Ena je zapustila vso svoje premoženje duhovščini; to premoženje je znašalo 120 tisoč kron. Vbogim svojim sorodnikom ni niti krajcarja zapustila. Njenega pogreba se je udeležilo 17 duhovnikov z dehantom. Druga kuharica je zapustila premoženje župniku, hišo pa nekemu klerikalnemu društvu. Kmetje pa nosijo denar skupaj.

Norija. Za znanega čevljarja, ki je sleparil kot „kopeniški hauptman“ in ki sedi zdaj v ječi, so nabrali znorneli bedaki okroglo svotico 35.000 markov. Neka stara babnica je izjavila, da bode šotarja omočila, kadar pride iz luknje; ako pa umre preje, mu hoče zapustiti svoje premoženje, ki znaša 100.000 markov. Res, svet je velika norišnica...

Klerikalna vzgoja otrok. „Arbeiterwille“ prinaša grozna poročila iz otroškega zavoda klerikalnega ženskega društva v Gradcu. Otroci so pobegnili iz zavoda in povedali kako se jih je mučilo. Hrana je bila tako slaba, da so otroci iz pomivnice krušne skorje jemali. Kaznovalo se je otroke na nezasišani način za vsako malenkost. Največkrat se je kaznovalo otroke s postom. Ako se je dekletcu šivanjka zlomila, moralo je ostati celi dan brez hrane. Potem se je zapiralo otroke v temne luknje, v katerih so prestale dolge ure trpljenja. Ako niso bili mirni, se jih je pa z bičom, ki je bil napravljen iz drata, pretepavalo. Več otrok je bil s tem bičom težko ranjenih. Tudi se je otroke obleklo v prisilno arajco, kakor se jo rabi v norišnicah. Neki otrok je moral pokrov na stranišču z ustami odpreti! Pobožne nune so zvezale otrokom roke in jim razdrobile kruh po tleh, da so ga morali kakor psi z ustami pobirati itd. itd. In te bestije v človeški podobi pravijo, da so dobre „katoličanke“. Treba bi bilo, da se te babure zdaj s tistim bičom pretepe...

Za dom in družino.

Umazane bele slamnike očistiš zopet takole: obribati jih treba s sokom limone; potem jih položiš nekaj časa v temno škrinjo; nadalje jih zopet obrišaš z zdrobljenim žveplom; ko obrežeš žveplo, so slamniki kakor novi.

Gospodarske.

Vrnimo se h grudi! Prejšnji francoski ministri predsednik Méline je govoril pri otvoritvi mejnarodnega kmetijskega kongresa, ki se je vršil od 21. do 25. maja t. l. na Dunaju o predmetu: „Vrnimo se h grudi“? Njegova izjava je bila jako zanimiva in jih hočemo tudi

našim čitateljem dati v posnetku. On je govoril prilično takole: Isti uzroki, ki so odvrnili delavci delavca od grude in so prouzročili beg v mesto, pouzročiti morajo radi neizogibnega nasprotnega udara povratek. Deželani tekali so v mesta, ker se je nahajalo v tem času kmetijstvo v žalostnem položaju in je brez napredka več stoletij na revni grudi živel. Razum tega znanjalske je vničujoča konkurenca novih od narave ugodnih dežel, ki so se naenkrat pojavile, ceno kmetijskim pridelkom tako, da ni mogla več zemlja preživeti svojega obdelovalca. Opomniti bi bilo, da se je začelo ljudstvo upirati, ko se je pojavila velika obrtnija. Čudeži, ki jih je ta poslednja zadnje stoletje pokazala, oslepila je ljudsko množico ter jo povlekla za seboj. Velike dneve, ki jih je obrtnija delila, tako naglo pridobljeno bogastvo, ki ga je povsod širila, raznovrstni užitek ki jih je nudila tudi nižjemu človeku, delovali so na našega kmeta kakor sanje, kakor pravljica iz „Tisoč in ena noč“. Če se pomisli nadalje, da je bila ta „cvetoča obrtnija“ obdana proti tuji konkurenci s zidom, ki se ni dal prekoračiti, a da je ubogo kmetijstvo obsojeno v nezavest, podleglo tujemu navalu, potem lahko razumemo, kakšen je bil nagib, ki je odvedel zemeljske sužnje od ubožnih koč in čemu so ti, kakor metulji, katere izvabi luč, pridrli v velika bliščeča središča, kjer se jim je zdelo, da je vse veselo in srečno. Bila je to zlata doba naše obrtnije in dokler je trajala, bilo je ljudstvo pijano in vsi resni opomini niso bili v stanu ustaviti toka, ki je odvajal ljudstvo iz našega polja. Zlati dobi pa je morala slediti v kratkem železna doba, ki jo nastopamo. Brez dvoma prinese obrtnija, katero goni še vedno znanost in dobičkaželjnost dalje, še novih čudežev, oni pa, ki napravijo te čudeže, nimajo že zdavno od njih tistih dobičkov, kakor nekdanj. Splošna konkurenca je vse vravnala in stremi vedno bolj za tem, da bi zmanjšala obrtnijski dobiček. Število onih, ki gredo pod zlo se vedno večja. Življenje v mestih je vprašanje, ki se vedno težje rešuje. Prav za prav obstoji iz večnega pomanjkanja. Da pozabi delavec za trenutek na težave v delavnici, proda se dragim in nezdravim. Od rodu do rodu se manjšajo moči, zdravlje se vedno slabša, dokler se ne pripeče bolezen v družino in potem sta minila razveseljevanje in užitek. V bolnišnici preneba zadnja domišljavost reveža, ki je zapustil domačo grudo. Tej podobi zamo-remo postaviti nasproti drugo, popolnoma drugačno. Že v trenutku, ko stopa obrtnija v železno dobo, zdi se, kakor bi prestopalo kmetijstvo v zlato dobo. Napredek v znanosti nam je pomagal, da se stroški za pridelavo manjšajo in ob enem se večajo pridelki. Iz tega sledi, da zamore prodajati sedaj kmetijstvo nekatere pridelke bolj poceni, nego nekdanj in dobiva pri tem vendarle večji dobiček. Iz tega se razvidi, da zamore dandanes razumen in priden kmetovalec, ki se spozna v svoji stroki, računati na to, da ne bo na svojem posestvu lahko samo izhajal, marveč se bo kolikor toliko lahko tudi dobro počutil. Jaz delam izjemo samo glede nesrečnih vinogradnikov, ki so prišli v mnogih deželah in posebno še na Francoskem v veliko bedo. Njihovi bedi so uzrok pa bolj gospodarski, politični in zakonodajni odnosi, nego kmetijski. Življenje na deželi se boljša, kar se tiče gmoetnega stališča, vedno bolj in razlikata, ki je bila nekdanj med življenjem na deželi in v mestu, se vedno manjša. Dokazal sem dovolj, kako se prigiba tehnična v prilog kmetijstva in v škodo obrtnije. Kar bo pa položaj pridrugačilo, je povratek veleposestnikov h grudi in spoznanje, ki se širi v meščanstvu, da ni bilo prav, ko se je ogibalo dežele ter je iskalo v mestu dvomljivo srečo. Tako je govoril slavni Francoz. Reči moramo, da je govoril prav. Sreča v mestu in v tvornicah je le mamljiva, pravo srečo iščimo le pri domači grudi! Zato ostanimo kmetje to, kar smo!

Še nekoliko o boju proti malemu pedicu. Na sploh se sedaj priznava, da so najboljša sredstva proti malemu pedicu, ki dela po črešnjah in drugem sadnem drevju škodo, s kako lepljivo tvarino namazani kolobarji, ki so se o pravem času (to je od oktobra dalje) pridrili na deblo poškodovanega drevja. Na ta način se zamore vloviti in uničiti veliko število metuljev

samic malega pedica in s tem zmanjšati nadalje pomnoževanje. V ta namen rabljena tvarina, ki je dala do sedaj najboljše uspehe, osobito na dolgo trajajoče lepljivosti, je dobro znano lepilo iz tvornice Pfropfe v Ustju, ki se imenuje petrin.

Uporaba tega lepila se je vedno bolj razširila, kar daje najboljši dokaz o njegovem učinku. Prošlo leto se je po petrini tako močno poplaševalo, da ni mogla tvornica o pravem času pripraviti naročene množine in zato so ostali kmetovalci brez lepila. Ker so hoteli mnogi kmetovalci svoje dreve vendar le varovati s kolobarji, namazali so te z navadnim kolomazom v misli, da zamore ta nadomestiti petrino. Kolomaz v kolobarjih pa se je hitro posušil in metulji so ga prekorajili nekanzovani ter so prišli na drevo, kjer so dovršili od narave jim določeni del. Uspeh je bil popolnoma nič in stroški in izguba časa brez koristi. Kmetovalcem priporočamo, naj ne rabijo podobnih popolnoma brezuspešnih nadomestkov in naj se za časa prijavijo za naročbo gori imenovanega lepila, ki v resnici vstane namenu. Fr. Gvozdeno.

Prikrajanje mladja na trti. Nekateri vinogradniki imajo slabo navado, da prikrajšajo ono mladje na trti, ki se nahaja na napenjalcih, ki so prvim ali drugim členom nad grozdno. To je napačno, ker nima potem trta dovolj listov, da bi zamogla dobivati za grozdje potrebne redilne snovi. Pomniti je: mladike na napenjalcih prikrajšati je šele nad tretjim ali četrtem listom, ki se nahaja na najvišjega grozda.

Race se na onih kmetijah, ki imajo polje hiše vrt ali travnik, prav dobro izplačajo. Če poberejo po vrtu vse polže in tudi gliste, pridejo prav. Razum tega se živijo od kebrav metuljev, gosenic in drugih žuželk. Vrtnih naslin navadno ne žrejo, ako niso ravno posebej lačne. Našim posestnikom priporočamo to kup pleme prav od srca. Posebno se še izplača rac tam, kjer je blizu voda.

Zveplajte! — Nekateri naši vinogradniki mislijo, ker se ni pokazala zadnja leta grozdna bolezen oidium tako močno, kakor nedaj, da ne treba več žveplati. Dobe se celo po nekaterih, pravijo, da žveplo ne koristi nič. Ne verujte tem lažiperokom, marveč žveplajte. Radi dela pač ne smete staviti v nevarnost vinske pridelke. Žveplati ni treba močno, marveč dostuje majhen puh.

Prehuda sredstva za odpeljenje (Abfuhr) so škodljiva. Rabite vled tega dr. Rosa balsam za železce iz lekarne B. Frapca, k. kr. dvorni liferant v Pragi. To sredstvo ne vpliva škodljivo na alterira prebavljenje, temveč ga pospešuje in okrepi. Dobi se v lekarnah. Glej inzerat.

Loterijske številke.

Gradec, dne 15. junija: 27, 55, 1, 12, 13.
Tret, dne 8. junija: 90, 68, 72, 19, 18.

Sprejme se učenec

za trgovino z mešanim blagom z dobrimi školskim spričevalom zvest in priden dečko. Nadalje najde eno priletno dekle terpečo službo v postilni Vpraša se pri gosp. Georg Kaiser Majster (Monsberg) pri Ptuj.

Svarilo.

Jakob Rischign, posestnik pri Sv. Lovrenju in njegova soproga Josipina, vdova Gassner imata skupno vse premoženje, ki se nahaja v posesti tega ali onega soproga, bodisi, da je to premoženje na ta ali na oni način pridobil ta ali on soprogo. Vsed tega gospa Josipina Rischign nima pravice, brez dovoljenja svojega soproga od tega premoženja karkoli prodati, ali pa dodeliti z dolgovi. Jakob Rischign svari vsakega, naj brez njegovega privoljenja njegove soproge ničesar ne kupuje, ali na drugi način ne pridobiva in njej tudi ničesar ne prodaja, ali prodaja. On bi v nobenem slučaju ne priznal takih, brez njegovega privoljenja z njegovo soprogo sklenjenih opravil, zlasti tudi ne njegovih soproge napravljenih dolgov, ampak moral taka opravila, če treba, s tožbo izpodbiti.